

26. B Ö L Ü M

Cinsel İstismar Sürecinde Faillerin Ebeveynlere Yönelik Grooming Metotları: Bir Vaka Analizi

*M. Burak Gönültaş¹
Gökhan Oral²
Didem Elitez³*

Giriş

Cinsel istismar faillerine yönelik araştırmalarda son yıllarda önemli bir artış olduğu gözlemlenmektedir (1). ABD, Kanada, Avustralya gibi ülkelerde cinsel istismar failleri üzerine yapılan çalışmalarda, bu kişilerin mağdurlara yaklaşmak ve onları cinsel bir aktivite içine çekmek için çeşitli stratejiler izleyen kişiler oldukları yönünde bulgular ortaya konmuştur (2, 3, 4). Özellikle son yıllarda çocuklara yönelik cinsel şiddet vakalarındaki artış istismar faillerinin nasıl tipler olduğu ve çocuklara nasıl yaklaştıkları (çocuğa yaklaşma, fiziksel olarak yakın hale gelebilme gibi) gibi konularda daha fazla bilgi sahibi olmayı gerekli hale getirmiştir (2).

Cinsel istismarı çocuklar açısından tehlikeli ve ciddi bir mağduriyet haline getiren etkenlere bakıldığında; i-çocukların fizyolojik ve psikosozyal açıdan dezavantajlı durumuna bağlı olarak savunmasız pozisyonları, ii-çocukların koruyucusu konumunda olan ebeveynlerin ve

profesyonellerin bilgi ve farkındalık eksiklikleri gibi nedenlerle etkin bir bakım ve gözetimi yerine getirememesi ve iii-istismar faillerinin çocukları kandırma, manipüle etme, zorlama konusunda bir takım yöntemleri benimsemesidir (5). Gönültaş (5) bu üç etkeni bütüncül olarak ele almış ve “cinsel istismar girdabı” olarak tanımlamıştır. Bu üç etken bir araya geldiğinde bir girdap etkisi oluşturarak çocukların mağduriyet süreçlerini hızlandırmakta ve gördükleri zararı ise arttırmaktadır. Burada başta faillerin yaklaşım şekilleri ve kullandıkları metotlar, girdabın en tehlikeli halkası olmaktadır. Çünkü alanda yapılan çalışmalarda (örn. 6, 7, 8) failer uyguladıkları yöntemlerle sadece çocukları kandırma-manipüle etme konusunda yetenekli olmadıkları aynı zamanda koruyucusu rolündeki ebeveyn, öğretmen gibi yetişkinleri de kandırma-manipüle etmede başarılı oldukları ortaya konmuştur (9, 10). Bu bağlamda, çalışma bir cinsel istismar vakasını ala alarak; ebeveynlere

¹ Doç. Dr., Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sosyal Hizmet Bl. Merkez Kampüs

² Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Cerrahpaşa Adli Tıp ABD,

³ Dr. Öğr. Ü. Didem Elitez, İstanbul Bilgi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi Bl.,

Sonuç

Sonuç olarak vaka özelinde failin uyguladığı grooming yöntemleri şunlara hizmet etmiştir:

- 1- Ebeveyn gibi en önemli koruyucu bertaraf edilmiştir.
- 2- Mağdurla fiziksel olarak en yakın hale gelme durumu başarılmıştır.

Bu bağlamda ebeveynlerin, cinsel istismarcıların hem çocuklara hem de çocukların koruyucuları rolünde olan yetişkinlere yönelik grooming yöntem ve teknikleri konusunda bilgi ve farkındalıkları artırılmalı ve dezavantajlı konumda olan bu tür ailelerin sosyal ve psikolojik destek alabilecekleri formal imkanların artırılması sağlanmalıdır.

Kaynaklar

1. Plummer M. Lived Experiences of Grooming Among Australian Male Survivors of Child Sexual Abuse. *Journal of Interpersonal Violence* 2018; 33(1): 37-63. <https://doi.org/10.1177/0886260517732539>
2. Gönültaş MB. Çocuklara Yönelik Cinsel İstismar Soruşturmasında Mağdur Bildirimlerinin Önemi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi* 2016; 4 (23): 274-289.
3. Van Gijn EL, Lamb ME. Alleged Sex Abuse Victims' Accounts Of Their Abusers' Modus Operandi. *Journal of Forensic Social Work* 2013; 3(2): 133-149. <https://doi.org/10.1080/1936928X.2013.837420>
4. Leclerc B, Wortley R, and Smallbone S. Victim Resistance In Child Sexual Abuse: A Look Into The Efficacy Of Self-Protection Strategies Based On The Offender's Experience. *Journal of Interpersonal Violence* 2011; 26 (9): 1868-1883.
5. Gönültaş, MB. Sexual Abuse Whirlpool: Characteristics of Abuse, Parents' Attitudes and Grooming Methods of Offenders. *Adli Tıp Bülteni* 2021 (*Yayın Aşamasında*).
6. Doğan ÖÖ. Cinsel istismara uğrayan ergenlerde bireysel, ailesel ve istismara ait özelliklerin tanımlanarak, istismara uğrama ve psikiyatrik bozukluk oluşumu üzerine etkilerinin araştırılması: kontrollü bir çalışma (Uzmanlık Tezi). İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi; 2009, 180 s.
7. Craven S, Brown S, Gilchrist E. Sexual Grooming of Children: Review of Literature and Theoretical Considerations. *Journal of Sexual Aggression* 2006; 12(3): 287-299. <https://doi.org/10.1080/13552600601069414>
8. Berliner L, Elliott DM. Sexual abuse of children, The APSAC handbook on child maltreatment, In: J, Briere, L Berliner, JA Bulkley, C Jenny, T Reid, Eds. Thousand Oaks, CA: Sage; 1996, pp. 51-71.
9. McAlinden, A. M. Setting 'em up': Personal, Familial And Institutional Grooming In The Sexual Abuse Of Children. *Social & Legal Studies* 2006; 15(3), 339-362. <https://doi.org/10.1177/0964663906066613>
10. Winters, GM , Jeglic, EL & Kaylor, LE. Validation of the Sexual Grooming Model of Child Sexual Abusers, *Journal of Child Sexual Abuse* 2020; 29:7, 855-875, DOI: 10.1080/10538712.2020.1801935.
11. Ost, S. Child Pornography And Sexual Grooming: Legal And Societal Responses. Cambridge University Press, 2009.
12. Van Dam, C. Identifying Child Molesters: Preventing Child Sexual Abuse By Recognizing The Patterns Of The Offenders. Haworth Maltreatment and Trauma Press/The Haworth Press, 2001.
13. Canter, D, Hughes, D, Kirby, S. Paedophilia: Pathology, criminality, or both? The development of a multivariate model of offence behaviour in child sexual abuse. *Journal of Forensic Psychiatry* 1998; 9(3), 532-555. <https://doi.org/10.1080/09585189808405372>.
14. Gönültaş, MB. Çocuğa Yönelik Cinsel Şiddet Olaylarında Olay Kurgusunda ve Şüpheli İfadelerindeki Ortak Özelliklerin İncelenmesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü; 2013, 198 s.
15. Knoll, J. Teacher Sexual Misconduct: Grooming Patterns And Female Offenders. *Journal of Child Sexual Abuse: Research, Treatment, & Program Innovations for Victims, Survivors, & Offenders* 2010; 19(4), 371-386. <https://doi.org/10.1080/10538712.2010.495047>.
16. Salter, AC. Transforming Trauma: A Guide to Understanding and Treating Adult Survivors of Child Sexual Abuse. SAGE Publications, Inc, US, 1998.
17. Elliott, M, Browne, K, Kilcoyne, J. Child Sexual Abuse Prevention - What Offenders Tell Us. *Child Abuse & Neglect* 1995; 19(5), 579-594. [https://doi.org/http://doi.10.1016/0145-2134\(95\)00017-3](https://doi.org/http://doi.10.1016/0145-2134(95)00017-3)
18. Doğançün B, Gönültaş BM, Uzun-Oğuz E, Oral G, Öztürk M. Psychological Complaints Reported By Sexually Abused Children During Criminal Investigations: Istanbul Example. *Child Abuse & Neglect* 2016; 56: 54-61.
19. Kılıçoğlu AG. Cinsel istismar mağduru çocuk ve ergenlerin travmaya tepkileri ile anne-babalarının tepkilerinin karşılıklı incelenmesi (Uzmanlık Tezi) Bursa: Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi; 2010, 180 s.
20. Gönültaş BM, Sahin B. Event Locations in Extra-Familial Child Sexual Molestation Cases: The Istanbul Example. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology* 2018; 62 (5): 1164-1178.
21. Kaufman KL, Holmberg JK, Orts KA, McCrady FE, Rotzien AL, Daleiden EL, Hilliker DR. Factors Influencing Sexual Offenders' Modus Operandi: An Examination of Victim-Offender Relatedness and Age. *Child Maltreatment* 1998; 3(4): 349-361.